



LA/Petri Jääskinen/TB

27.11.1985

Till arbetspensionsanstalterna

RÄTTANDE AV FELAKTIGT FÖRSÄKRAT PENSIONSSKYDD

Regeringen har till riksdagen avlåtit en proposition med förslag till lagar om ändring av lagen om pension för arbetstagare och lagen om pension för arbetstagare i kortvariga arbetsförhållanden.

I propositionen föreslås att APL och KAPL utökas med stadganden om förfarandet vid rättande av pensionsskydd som anordnats enligt den ena lagen så att det blir anordnat enligt den andra lagen.

Samtidigt föreslås, att ur KAPL skall såsom onödigt uteslutas stadgandet om arbetspensionskassans anmälningsskyldighet gentemot statskontoret i vissa fall.

Avsikten är att ändringarna skall träda i kraft så snart riksdagen godkänt lagförslagen.

PENSIONSSKYDDSCENTRALEN

BILAGA

Regeringens proposition till Riksdagen med förslag till lagar om ändring av lagen om pension för arbetstagare och lagen om pension för arbetstagare i kortvariga arbetsförhållanden

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I propositionen föreslås, att lagen om pension för arbetstagare och lagen om pension för arbetstagare i kortvariga arbetsförhållanden utökas med stadganden om förfarandet vid rättande av pensionskydd, som anordnats enligt den ena lagen, så att det blir anordnat enligt den andra lagen.

Samtidigt föreslås, att ur lagen om pension för arbetstagare i kortvariga arbetsförhållanden så-

som onödigt utesluts stadgandet om arbetspensionskassas anmälningsskyldighet gentemot statskontoret i vissa fall.

Avsikten är att ändringarna skall träda i kraft genast efter det att riksdagen har godkänt lagförslagen.

MOTIVERING

1. Nuvarande läge och föreslagna ändringar

Tillämpningsområdena för lagen om pension för arbetstagare (395/61), nedan APL, och lagen om pension för arbetstagare i kortvariga arbetsförhållanden (134/62), nedan KAPL, har angetts i dessa lagar samt i förordningen angående tillämpningen av lagen om pension för arbetstagare i kortvariga arbetsförhållanden (240/63). KAPL gäller, med vissa undantag, arbetstagare som arbetar inom vissa branscher, medan APL åter tillämpas på alla sådana arbetsförhållanden, om vilka annorlunda inte är stadgat särskilt.

I allmänhet medför det ingen svårighet att i stöd av nämnda lagar och på basen av pensionskyddscentralens anvisningar om lagarnas tillämpning avgöra, vilkendera av lagarna ett arbetsförhållande bör anses omfattas av. I en del fall har det likväl kunnat inträffa, att arbetsgivaren anordnat pensionskyddet för en enskild arbetstagare eller arbetstagargrupp i enlighet med orätt lag.

När det framgår att en försäkring tecknats felaktigt, måste arbetsförhållandena föras över från kretsen för den ena lagen till kretsen för den andra, ibland efter till och med långa tidsperioder. Till arbetsgivaren återbärs då de felaktigt uppburna försäkringspremierna. I motsvarighet härtill uppbär den andra pensionsanstalten hos arbetsgivaren försäkringspremierna i enlighet med den lag, till vars krets arbetsförhållandet hör. Detta arrangemang ger upphov till praktiska problem, emedan de försäkringspremier som skall uppbäras och de premier som skall återbäras inte helt motsvarar varandra.

Försäkringspremierna för en enskild arbetstagare inom APL-systemet och inom KAPL-systemet är inte lika stora, fastän APL- och KAPL-försäkringspremierna vore i genomsnitt lika stora. Till återbäringen och uppbäringen av försäkringspremierna ansluter sig dessutom en ränteutredning, som medför skillnader mellan de belopp som skall återbäras och de som skall uppbäras. Även preskribering av fordran utgör ett problem, när under flera år felaktigt tecknade försäkringar

skall rättas, och det kan förhindra att försäkringspremie uppbärs enligt den lag, som anordnandet av arbetstagares pensionskydd skall basera sig på, fastän den försäkringspremie som uppbärs enligt orätt lag måste återbäras måhända i sin helhet.

För att eventuella felaktigt anordnade pensioner skall kunna rättas på ett smidigt sätt och för ett säkerställande av att olägenheterna vid återbäring och uppbäring av försäkringspremier inte skall utgöra hinder för bestämmandet av arbetstagares pensionskydd på det sätt som avses i lagstiftningen, föreslås att i APL och KAPL införs stadganden om det förfarande som härvid skall iakttas vid debiteringen av försäkringspremier. Enligt förslaget skulle felaktiga debiterade försäkringspremier återbäras för det pågående och det föregående kalenderåret. I motsvarighet härtill skulle hos arbetsgivaren för samma tid uppbäras premier i enlighet med den lag, till vars krets arbetsförhållandet överförs. Däremot skulle de försäkringspremier, som erlagts för arbetstagaren för tiden därförinnan, förbli i kraft och besvärigheterna med utredningen av premierna för tidigare tid kunde sålunda undvikas.

Trots att arbetsgivaren har ordnat pensionskyddet för sin arbetstagare på ett felaktigt sätt och betalt försäkringsskatten till det andra pensionssystemets pensionsanstalt, anses han dock inte som en i 15 § APL och 10 § KAPL avsedd försumlig arbetsgivare. Avsikten med att låta premiedebiteringarna förbli i kraft är dock inte att hindra en indrivning i enlighet med rätt lag av premier, baserade på sådana arbetsförhållanden, beträffande vilka försäkringsskyldigheten har försumrats.

Pensionsbeloppet uträknas alltid räknat från arbetsförhållandets början enligt den rätta lagen. Den pensionsanstalt, som i tiden mottagit premieinbetalningarna, skulle ansvara för arbetstagarens pension i proportion till de mottagna premieinbetalningarna. Detta motsvarar det förfarande, som tillämpas när arbetsgivaren, medan arbetsförhållandena ännu fortgår, överför pensionsförsäkringarna till en annan pensionsanstalt.

Det i propositionen föreslagna upphävandet av 5 § 8 mom. KAPL är av teknisk art. I stadgandet föreskrivs, att arbetspensionskassa skall underrätta statskontoret om sådan av kassan beviljad

pension, som grundar sig på löner som erhållits i statens tjänst. Närmare bestämmelser om anmälningsskyldigheten ingår i 13 a § förordningen om pension för arbetstagare i kortvariga arbetsförhållanden.

Lagen om statens pensioner (280/66), nedan StPL, ändrades genom en lag (1026/82) som trädde i kraft den 1 januari 1983, varvid slopades det grundpensionskydd enligt StPL som utgått jämsides med pensionskyddet enligt KAPL, men som inte berättigar till tilläggsförmåner. Samtidigt ändrades sättet för uträkningen av sådan KAPL-pension, som baserar sig på anställning i statens tjänst och som skall avdras från den pension som utgår enligt tilläggs-pensionskyddet enligt StPL. Statskontoret kan numera själv räkna ut avdragsdelen på basen av sina egna registeruppgifter och de uppgifter som fås ur pensionskyddscentralens register. Stadgandet om arbetspensionskassas särskilda anmälningsskyldighet har sålunda i praktiken förlorat sin betydelse.

2. Propositionens ekonomiska verkningar

Rättandet av felaktigt anordnad försäkring på det föreslagna sättet inverkar inte på vare sig premieintäkternas eller pensionsutgifternas totalbelopp inom APL- och KAPL-systemen. Enligt uppskattning skulle överföringarna komma att omfatta cirka 100 arbetsgivare per år.

3. Ikraftträdande

Ändringarna föreslås träda i kraft genast sedan riksdagen har godkänt lagförslagen. Lagen skall även gälla pensionskydd, som har anordnats före dess ikraftträdande. Det föreslagna förfarandet skall även tillämpas på fall av rättelse som har blivit anhängiga före lagens ikraftträdande, om rättelsen dessförinnan inte har slutförts och de erlagda försäkringspremierna inte har återburits. Härvid anses en i förslaget avsedd anmälan om rättelse ha gjorts vid tidpunkten för lagens ikraftträdande.

Med stöd av vad ovan anförts föreläggs Riksdagen till antagande följande lagförslag:

1.

Lag

om ändring av lagen om pension för arbetstagare

I enlighet med riksdagens beslut fogas till lagen den 8 juli 1961 om pension för arbetstagare (395/61) en ny 15 b § som följer:

15 b §

Har arbetsgivare anordnat pensionsskyddet för sina arbetstagare i enlighet med lagen om pension för arbetstagare i kortvariga arbetsförhållanden, fastän på arbetsförhållandet borde ha tillämpats stadgandena i denna lag, rättas anordnandet av pension räknat från ingången av det kalenderår som omedelbart föregått det år, under vilket pensionsanstalten meddelat arbetsgivaren rättelsen. Pensionsskydd som för tid därförinnan anordnats i enlighet med lagen om pension för arbetstagare i kortvariga arbetsförhållanden förblir i kraft. Arbetstagarens pension bestäms likväl i enlighet med denna lag. Pensionsrater som utbetalats enligt lagen om pension för

arbetstagare i kortvariga arbetsförhållanden anses som delbetalningar av pensionen.

Denna lag träder i kraft den 198 .

Lagen gäller även pensionsskydd, som har anordnats före lagens ikraftträdande.

Lagen tillämpas även på de rättelser av anordnandet av pensioner, som har blivit anhängiga före lagens ikraftträdande, om rättelsen inte har slutförts och betalda försäkringspremier inte har återburits före lagens ikraftträdande. Härvid anses en i denna lag avsedd anmälan om rättelse ha gjorts vid tidpunkten för lagens ikraftträdande.

2.

Lag

om ändring av lagen om pension för arbetstagare i kortvariga arbetsförhållanden

I enlighet med riksdagens beslut *upphävs* 5 § 8 mom. lagen den 9 februari 1962 om pension för arbetstagare i kortvariga arbetsförhållanden (134/62), sådant detta lagrum lyder i lag av den 17 december 1982 (982/82), samt fogas till lagen en ny 10 b § som följer:

10 b §

Har arbetsgivare anordnat pensionsskyddet för sina arbetstagare i enlighet med lagen om pension för arbetstagare, fastän på arbetet borde ha tillämpats stadgandena i denna lag, rättas anordnandet av pension räknat från ingången av det kalenderår som omedelbart föregått det år, under vilket pensionsanstalten meddelat arbetsgivaren rättelsen. Försäkring enligt lagen om pension för arbetstagare för tid därförinnan förblir i kraft. Pensionen enligt denna lag ersätter likväl den enligt minimivillkoren i lagen om pension för arbetstagare utgående pensionen. Pensionsrater som utbetalats enligt minimivillkoren i lagen om

pension för arbetstagare anses som delbetalningar av pensionen.

Denna lag träder i kraft den 198 .

Lagen gäller även pensionsskydd, som har anordnats före lagens ikraftträdande.

Lagen tillämpas även på de rättelser av anordnandet av pension, vilka har blivit anhängiga före lagens ikraftträdande, om rättelsen inte har slutförts och betalda försäkringspremier inte har återburits före lagens ikraftträdande. Härvid anses en i denna lag avsedd anmälan om rättelse ha gjorts vid tidpunkten för lagens ikraftträdande.

Helsingfors den 22 november 1985

Republikens President

Minister

2.

Lag

om ändring av lagen om pension för arbetstagare i kortvariga arbetsförhållanden

I enlighet med riksdagens beslut

upphävs 5 § 8 mom. lagen den 9 februari 1962 om pension för arbetstagare i kortvariga arbetsförhållanden (134/62), sådant detta lagrum lyder i lag av den 17 december 1982 (982/82), samt fogas till lagen en ny 10 b § som följer:

Gällande lag

5 §

Beviljas arbetstagare eller förmänstagare efter honom pension, som helt eller delvis grundar sig på lön, förtjänad i statens tjänst, skall i 2 § avsedd pensionsanstalt ofördröjligen därom underrätta statskontoret på sätt genom förordning närmare stadgas.

(8 mom. upphävs)

10 b §

Har arbetsgivare anordnat pensionskyddet för sina arbetstagare i enlighet med lagen om pension för arbetstagare, fastän på arbetet borde ha tillämpats stadgandena i denna lag, rättas anordnandet av pension, räknat från ingången av det kalenderår som omedelbart föregått det år, under vilket pensionsanstalten meddelat arbetsgivaren rättelsen. Försäkring enligt lagen om pension för arbetstagare för tid därförinnan förblir i kraft. Pensionen enligt denna lag ersätter likvärd den enligt minimivillkoren i lagen om pension för arbetstagare utgående pensionen. Pensionsrater som utbetalats enligt minimivillkoren i lagen om pension för arbetstagare anses som delbetalningar av pensionen.

Denna lag träder i kraft den 198 .

Lagen gäller även pensionskydd, som har anordnats före lagens ikraftträdande.

Lagen tillämpas även på de rättelser av anordnet av pension, vilka har blivit anhängiga före lagens ikraftträdande, om rättelsen inte har slutförts och betalda försäkringspremier inte har återburits före lagens ikraftträdande. Härvid anses en i denna lag avsedd anmälan om rättelse ha gjorts vid tidpunkten för lagens ikraftträdande.